

ΣΤ

Μαθηματικά

Κεφάλαιο 37 –

Λύνω προβλήματα με αντιστρόφως
ανάλογα ποσά

Όνομα: _____

Ημερομηνία: ___ / ___ / ___

Θεωρία

Πρόβλημα:

Μια ομάδα **12** στρατιωτών έχει τρόφιμα για **36** ημέρες. Στην ομάδα των στρατιωτών ήρθαν ακόμη **6** νεοσύλλεκτοι. Πόσες ημέρες θα περάσει η ομάδα με τα τρόφιμα ;

μπορούμε να βρούμε την άγνωστη τιμή σε ένα πρόβλημα αντιστρόφως ανάλογων ποσών με διάφορους τρόπους:

α) αναγωγή στη μονάδα

βρίσκω πρώτα την τιμή της μιας μονάδας (με πολλαπλασιασμό) και στη συνέχεια βρίσκω την άγνωστη τιμή (με διαίρεση)

- Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα αφού διπλάσιοι στρατιώτες θα περάσουν τις μισές μέρες.
- Οι **12** στρατιώτες περνούν **36** ημέρες.
- Ο **1** στρατιώτης θα περάσει $36 \cdot 12 = 432$ ημέρες.
- Οι $12+6=18$ στρατιώτες θα περάσουν $432 : 18 = 24$ ημέρες.

β) Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

- Φτιάχνω τον πίνακα ποσών και τιμών.
- Χρησιμοποιώ μεταβλητή (το x) για την άγνωστη τιμή.
- Εξετάζω αν τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα.
- Σχηματίζω την εξίσωση που δημιουργείται από τα ίσα γινόμενα των τιμών.
- Βρίσκω τον άγνωστο όρο, λύνοντας την εξίσωση.

Αριθμός στρατιωτών	12	18
Αριθ. ημερών	36	x

- Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα άρα τα γινόμενα των αντίστοιχων τιμών είναι ίσα:
 $18 \cdot x = 12 \cdot 36$
 $18 \cdot x = 432 \rightarrow x = 432 : 18 \rightarrow x = 24$ ημέρες

Προβλήματα

ΛΥΝΩ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΥΟ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΠΟΥ ΕΜΑΘΑ

1. Μια οικογένεια έχει αποφασίσει να κάνει διακοπές για 12 ημέρες ξοδεύοντας 150 € τη μέρα. Για διακοπές 3 ημερών επιπλέον πόσα € πρέπει να ξοδεύει ημερησίως, ξοδεύοντας συνολικά το ίδιο ποσό;

Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι ..... αφού .....

Για 12 ημέρες διακοπών ξοδεύει ..... € την ημέρα.

για 1 ημέρα διακοπών θα ξόδευε ..... · ..... = ... €.

Για ..... ημέρες πρέπει να ξοδεύει ..... : ..... = ... €.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Ημέρες	12	
Έξοδα ανά ημέρα (€)		x

$$\dots \cdot x = 12 \cdot \dots$$

$$\dots \cdot x = \dots$$

$$x = \dots : \dots$$

$$x = \dots$$

Απάντηση: πρέπει να ξοδεύει ημερησίως _____

2. Ένα έργο για να τελειώσει σε 30 ημέρες χρειάζονταν 10 εργάτες. Υπήρξε ανάγκη το έργο να τελειώσει στις μισές ημέρες. Πόσοι εργάτες θα χρειαστούν;

Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι ..... αφού .....

Οι ..... εργάτες θα τελειώσουν το έργο σε ..... ημέρες.

ο 1 εργάτης θα τελειώσει σε ..... · ..... = ... ημέρες.

Για να τελειώσει το έργο σε ..... ημέρες πρέπει να δουλέψουν

..... : ..... = ... εργάτες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Ημέρες		
Εργάτες		x

$$\dots \cdot x = \dots \cdot \dots$$

$$\dots \cdot x = \dots$$

$$x = \dots : \dots$$

$$x = \dots$$

Απάντηση: Θα χρειαστούν _____

3. Για να ξεφορτώσουν ένα φορτηγό 5 εργάτες χρειάζονται 4 ώρες.
Σε πόσες ώρες θα ξεφορτώσουν το ίδιο φορτηγό 2 εργάτες;

Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι ..... αφού .....

Οι ..... εργάτες ξεφορτώνουν το φορτηγό σε ..... ώρες.

ο 1 εργάτης θα το ξεφορτώσει σε ..... · ..... = ... ώρες.

Οι 2 εργάτες πρέπει να δουλέψουν ..... : ..... = ... ώρες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Εργάτες		
Ώρες		x

$$\dots \cdot x = \dots \cdot \dots$$

$$\dots \cdot x = \dots$$

$$x = \dots : \dots$$

$$x = \dots$$

Απάντηση: Οι 2 εργάτες θα χρειαστούν _____ ώρες.

4. Σε ένα κρουαζιερόπλοιο βρίσκονται 2.000 επιβάτες και έχουν τρόφιμα για 40 ημέρες. Αν ανέβουν ακόμα 500 άτομα στο επόμενο λιμάνι για πόσο καιρό θα φτάσουν τα τρόφιμα;

Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι ..... αφού .....

Οι ..... επιβάτες έχουν τρόφιμα για ..... ημέρες.

ο 1 επιβάτης θα έχει τρόφιμα για ..... · ..... = ... ημέρες.

Οι ..... επιβάτες θα έχουν τρόφιμα για ..... : ..... = ...
ημέρες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Επιβάτες		
Ημέρες		x

$$\dots \cdot x = \dots \cdot \dots$$

$$\dots \cdot x = \dots$$

$$x = \dots : \dots$$

$$x = \dots$$

Απάντηση: _____

**ΛΥΝΩ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΣΧΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΠΙΝΑΚΑ ΠΟΣΩΝ - ΤΙΜΩΝ**

5. Αν ανταλλάξουμε στην τράπεζα 4.500 κέρματα των 20 λεπτών με χαρτονομίσματα των 20 €, πόσα χαρτονομίσματα θα πάρουμε;

..... = ...

..... = ...

..... = ...

x = ...

Απάντηση: _____

6. Ένα αυτοκίνητο κινούμενο με σταθερή ταχύτητα 75 χιλιόμετρα την ώρα διανύει μια απόσταση σε 240 λεπτά. Με ποια σταθερή ταχύτητα πρέπει να κινηθεί για να κάνει την ίδια απόσταση σε 3 ώρες;

..... = ...

..... = ...

..... = ...

x = ...

Απάντηση: _____

Απαντήσεις

1. Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα αφού αν ξοδεύουν διπλάσια χρήματα την ημέρα θα κάνουν τις μισές ημέρες διακοπές

Για 12 ημέρες ξοδεύει 150 € την ημέρα

Για 1 ημέρα διακοπών θα ξόδευε $12 \cdot 150 = 1.800$ €.

Για $12+3=15$ ημέρες πρέπει να ξοδεύει $1.800 : 15 = 120$ €.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Ημέρες	12	15
Έξοδα ανά ημέρα (€)	150	χ

$$15 \cdot \chi = 12 \cdot 150$$

$$15 \cdot \chi = 1.800$$

$$\chi = 1.800 : 15$$

$$\chi = 120 \text{ €}$$

Απάντηση: πρέπει να ξοδεύει ημερησίως 120 €

2. Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα αφού οι διπλάσιοι εργάτες θα τελειώσουν στις μισές ημέρες.

Οι 10 εργάτες θα τελειώσουν το έργο σε 30 ημέρες.

ο 1 εργάτης θα τελειώσει σε $10 \cdot 30 = 300$ ημέρες.

Για να τελειώσει το έργο στις μισές μέρες δηλαδή σε $30:2=15$ ημέρες πρέπει να δουλέψουν $300 : 15 = 20$ εργάτες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Ημέρες	30	15
Εργάτες	10	χ

$$15 \cdot \chi = 30 \cdot 10$$

$$15 \cdot \chi = 300$$

$$\chi = 300 : 15$$

$$\chi = 20$$

Απάντηση: Θα χρειαστούν 20 εργάτες

3. Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα αφού οι διπλάσιοι εργάτες θα τελειώσουν στις μισές ώρες.

Οι 5 εργάτες ξεφορτώνουν το φορτηγό σε 4 ώρες.

ο 1 εργάτης θα το ξεφορτώσει σε $5 \cdot 4 = 20$ ώρες.

Οι 2 εργάτες πρέπει να δουλέψουν $20 : 2 = 10$ ώρες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Εργάτες	5	2
Ωρες	4	χ

$$2 \cdot \chi = 5 \cdot 4$$

$$2 \cdot \chi = 20$$

$$\chi = 20 : 2$$

$$\chi = 10$$

Απάντηση: Οι 2 εργάτες θα χρειαστούν 10 ώρες.

4. Με αναγωγή στη μονάδα

Τα ποσά είναι αντιστρόφως ανάλογα αφού οι διπλάσιοι επιβάτες θα έχουν τρόφιμα για τις μισές μέρες.

Οι 2.000 επιβάτες έχουν τρόφιμα για 40 ημέρες.

ο 1 επιβάτης θα έχει τρόφιμα για $2.000 \cdot 40 = 80.000$ ημέρες.

Οι 2.500 (2.000+500) επιβάτες θα έχουν τρόφιμα για $80.000 : 2.500 = 32$ ημέρες.

Σχηματίζοντας πίνακα ποσών και τιμών

Επιβάτες	2.000	2.500
Ημέρες	40	χ

$$2.500 \cdot \chi = 2.000 \cdot 40$$

$$2.500 \cdot \chi = 80.000$$

$$\chi = 80.000 : 2.500$$

$$\chi = 32$$

Απάντηση: Οι 2.500 επιβάτες θα περάσουν 32 ημέρες με τα ίδια τρόφιμα.

Λύνω προβλήματα με αντιστρόφως ανάλογα ποσά

5. 20 λεπτά = 0,20 €

Πλήθος νομισμάτων	4500	X
Αξία €	0,20	20

$$20 \cdot x = 4500 \cdot 0,2$$

$$20 \cdot x = 900$$

$$x = 900 : 20$$

$$x = 45$$

Απάντηση: Θα πάρουμε 45 χαρτονομίσματα των 20 €

6. 240 λεπτά = 240 : 60 = 4 ώρες

Ταχύτητα αυτοκινήτου	75	x
Χρόνος σε ώρες	4	3

$$3 \cdot x = 75 \cdot 4$$

$$3 \cdot x = 300$$

$$x = 300 : 3$$

$$x = 100$$

Απάντηση: Πρέπει να κινείται με 100 χιλιόμετρα την ώρα.